

aláírással), pedig akkor már három hónapja a KGMTI-ben szolgáltam. Ilyen volt az egyetemi kollégáim megemlékezése 80 éves koromban, és az OMBKE megemlékezése 90. életévem betöltése alkalmából.

Szerencsés ember vagyok magánéletemben, családi életemben is, sőt egészségemre sem panaszkodhatom, mert ami betegség eddig ért, azt többé-kevésbé legyőztem, az öregség terhét meg Isten segítségével viselem.

KGy: Szakmai pályafutásotok alapján hogyan látjátok vaskohászatunk jövőjét?

SzJ: Gyakran kérdezik tőlem: mi van Diósgyőrrel? Ha csak rövid választ várnak, kb. a következőket mondhatom: 1991-ben a KGST-piac megszűnte következtében a Vasgyár nehéz helyzetbe került. A gyárvezetés a termelés rendezett visszafejlesztésének műszaki feltételein dolgozott. Közben a kormány elhamarkodottan és „gyanúsán” titkosított szerződéssel a gyárat eladta. A gyár ennek áldozata lett. A kormány másfél év után perrel ugyan visszakarta, de az akkor már sok sebből vérzett. Gyógyítás helyett azonban inkább milliárdos veszteségek árán tovább működtette, hogy újból eladhassa. Eladta, majd sorozatban következett a csőd – eladás – csőd. Véleményem szerint mulasztás terheli az egymást követő kormányokat, mert nem érdekelte őket a sorozatos kudarcok oka (piac, versenyképesség, önköltség, egyéb), csak egy cél lebegett előttük: megszabadulni a Vasgyártól. A csődhullá-

mok okainak feltárása meg legyen annak a gondja, aki a gyárat megveszi. Jelenlegi (sokadik) tulajdonosa 2008-ban leállította. Azóta árulja (hulladék áron is!). Van-e még jövője a gyárnak? Erre csak minden külső és belső tényezőnek hozzáértő és alapos vizsgálata után lehetne választ adni.

SzL: Véleményem szerint van lehetőség arra, hogy kapcsolódjon a magyar vaskohászat például az Audi vagy Mercedes gépkocsigyártáshoz és többek között az energetikai programhoz. Fontos lenne az is, hogy a vállalati bátor célkitűzéseket egységesen támogassa a teljes megvalósulásig a műszaki vezetés!

KGy: Végezetül kérem, adjatok tanácsokat a fiataloknak, mai világunkban mit tegyenek, hogy tartalmass, élményekben és elismerésekben gazdag életpályát futhassanak be, megelégedettek lehessenek nyugdíjas éveikre!

SzL: A fiatalok szeressék választott mesterségüket. Tanuljanak legalább két idegen nyelvet, legalább tárgyalási szinten kell tudniuk ezeket. Legyenek tájékozottak naprakészen a szakági fejlesztések irányait illetően. Ne féljenek a nehéz feladatoktól!

SzJ: Laci barátom által elmondottakkal egyetértek, de hadd mondjak még valamit személyes tapasztalataim alapján. A kohászat feladata, hogy termékeivel kiszolgálja a feldolgozóipart. Ez a szolgálat csak akkor lehet teljes, ha a kohászok ismerik a feldol-

gozó technológiákat is, hogy ezek fejlesztéséhez a kohászati termékek tulajdonságaival hozzájárulhassanak. És végezetül az én személyes üzenetem az e szakmát választó fiataloknak: „Az acélokba nemcsak anyagot és energiát kell betáplálni, hanem meg kell testesülnie bennük a kohász szellemi értékeinek, a szakmai intelligenciának és a magas fokú tudásnak. Az acélok végtelenül őszinték: külső és belső tulajdonságaik hűen tükrözik a kohász hozzáértését.”

***

Köszönöm mindkét professzorunknak a beszélgetést. Otthonukban külön-külön történt a beszélgetés, de azért is lehetett beszélgetésüket egy cikkben összehozni, mert kortársak, sorstársak, előremenetelük hasonlóan ívelt magasra. Mindketten üzemi szakemberként emelkedtek ki kortársaik közül, mindketten jelentős oktatási tevékenységet végeztek, ezért kapták meg a Miskolci Egyetemen a címzetes egyetemi tanári címet, s váltak mindketten sokak példaképévé. Mindkettőjüket az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület tagsága tiszteleti taggá választotta, s noha munkahelyeik zöme mára eltűnt, felszámolódott, az Alma Mater és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület továbbra is tisztelettel követi életútjukat és emeli ki példaként a mai fiataljaink elé.

Kívánjuk hát, hogy még sokáig éljenek közöttünk, családjaik, barátaik és szakmabéli kollégáik körében!

Dr. Károly Gyula

Középkori Vasipari Park és Őskohász Tábor Somogyfajszon

Az elmúlt évtizedek során nagy számban létesültek Európa-szerte olyan skanzenek, parkok, ahol a középkori életmódba nyerhet betekintést a látogató. Ezek a létesítmények hamar felismerték, hogy hosszú távon akkor maradhatnak látogatottak, ha „élővé” válnak, azaz a statikus látóivalok mellett olyan interaktív prog-

ramokat kínálnak, amelyekbe a közönség is bevonható. Jó lehetőségként merült fel középkori eljárások, technológiák, ezen belül pedig a középkori vaskultúra felelevenítése, amely az alkotás örömeinek felkínálásával vonzza a látogatókat.

Az idei nyáron a Somogy Természeti védelmi Szervezettel (Somogy

TVSZ) és a Zöld Folyosó Közalapítvánnyal együttműködve a Középkori Vasipari Park kialakításának munkálatait kezdjük el a szervezet területén, Somogyfajsz településtől kb. 1 km-es távolságban, szép, erdős-patakos környezetben. A park profilja kezdetben a honfoglalás kori vasipar teljes vertikumának felelevenítése és be-

mutatása lesz elsősorban nyári táborok keretei között. A rendezvények célcsoportját főleg az átlagos anyagi háttérrel és a nyári időszakban sok szabadidővel rendelkező, motivált, fiatal felnőttek jelentik. A táborokon résztvevők megismerkedhetnek azokkal a nehéz és fáradságos korabeli vaselőállítás és -megmunkálási technológiákkal, amelyek során közösen jutunk el a földtől a vastárgyig. Emellett, külföldi példákra, a park helyszínénél szolgálhat olyan nemzetközi szimpóziumoknak, ahol több csapat részvételével több kohóban párhuzamosan történének mintegy versenyyszerűen kohósítások.

A helyszín kiválasztásában három fő szempont játszott szerepet. A legfontosabb a történelmi hitelesség, amelynek alapját a somogyi, de főképpen a somogyfajsi iparrégészeti feltárások adják, ahol egy kiásott vaskohászati műhely fölé megépült az Őskohó Múzeum, amely az Európai Vaskultúra Útjának egyik hazai állomása lett. A második a szép természeti környezet, a kellemes hangulatú, emberi beavatkozástól mentes táj. A harmadik szempont a park kialakí-

tásához és a későbbi táboroztatáshoz rendelkezésre álló infrastruktúra és a korábbi tapasztalatok megléte volt. A Somogy TVSZ rendszeresen szervez táborokat, a résztvevők étkeztetését és elszállásolását pedig a szervezet tulajdonában lévő somogyfajsi kastélyban oldja meg.

A park építési munkálatait ez év július végén kezdjük meg egy a későbbi táborok helyszínénél szolgáló, kb. 30 négyzetméter területű vaskohászati műhelygödör rekonstrukciójának megépítésével, amelynek tetőzetét nyers állati bőrök kifesztésével készítjük el. A műhelygödör körül ércpörkölő gödrök, faszénégető boksák és egy kis kovácműhely fog helyet kapni. A vaskohászathoz és a kovácsoláshoz szükséges szerszámokat, bőrfűjtatókat, fogókat, kalapácsokat stb. szintén korhűen készítjük el.

A munkálatok befejeztével július 28. – augusztus 1. között egy ötnapos Őskohász Tábor szervezünk Somogyfajszra, amelyen 25 résztvevő lehet részese a honfoglalás kori vasipar újjáélesztésének. Mindössze három köbméter tűzifa és a felszerszámozott műhelygödör fog rendelkez-

zésre állni ahhoz, hogy a tábor végére valódi vastárgyakat állíthassunk elő. A tábor első napjaiban a kohósításokhoz szükséges faszenet égetjük boksában, és gypvasércet gyűjtünk a közeli érclelőhelyekről. A már megépült műhelygödör oldalfalába olyan bucakemencék másolatait építjük be, amelyeket Somogyfajszon tártak fel a régészek. A tábor második felében az összegyűjtött ércet kohósítjuk az előállított faszén felhasználásával. A kapott vasbucákából vastárgyakat kovácsolunk ki. A táborral kapcsolatos további részletek megtekinthetők a következő internetes oldalon: www.bucavasgyuro.net.

Az idei nyarat követő időszakban néhány honfoglalás kori épület másolatát is felépítjük a műhelygödör körül. Később egyéb korbelt technológiák bemutatását is tervezzük, pl. fazekasság, bronzöntés.

A hamarosan megvalósuló létesítmény célja, hogy a látványos és emberközeli magyar középkori vaskultúra ipari örökségét bemutatva értéket közvetítsen, és ismeretterjesztő legyen.

 Thiele Adam

Megkezdődött a Borovszky-emlékév előadássorozata

Száz éve, 1912-ben született *Borovszky Ambrus*, a Dunai Vasmű egykori legendás vezérigazgatója, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület helyi szervezetének első, alapító elnöke. A nagy előd emléke előtt a jeles évforduló kapcsán konferenciasorozattal, szakmai és tudományos programok egész sorával tisztelegnek az utódok.

A Borovszky-emlékév konferenciasorozata március 29-én két színvonalas előadással indult. A Dunaújvárosi Főiskola „A” épületének nagyelőadójában közel száz érdeklődőt köszönthetett *Bocz András*, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület dunaújvárosi szervezetének elnöke.

Alan Haigh, az Európai Bizottság Szén- és Acélkutatási Alap (Research Fund for Coal and Steel – RFCS) regionális igazgatója az európai kohá-

szat kutatási és fejlesztési irányairól szólt. Az előadó 2009 óta vezeti a szervezetet. Tájékoztatót arról, hogy az RFCS az Európai Szén- és Acélközösség folytatójaként, az elődszervezet által felhalmozott vagyont az európai szén- és acélipar kutatási és fejlesztési tevékenységének finanszírozására fordítja.

Az RFCS három bányászati és kilenc kohászati technikai csoportban kínál pályázati lehetőséget az érdeklődőknek. Kohászati területen kiemelt feladatként kezelik az energiamegtakarítást és a kohászati ipar környezetkárosító tevékenységét lényegesen mérséklő projekteket.

Évente körülbelül 55 millió euróra pályázhatnak a tagországok vállalatai, kutatóintézetei, egyetemei és főiskolái által az adott kutatási témára alakított konzorciumok. A benyújtott 120-140 pályázatnak – szigorú,

hierarchia szerint felépülő szakértő csoportok bírálata után – kb. 30 százaléka nyeri el a támogatást, melyek szokásos nagysága 0,5–2 millió euró pályázonként. Az éves támogatás háromnegyedét az acéliparban, egynegyedét a bányászatban indított K+F projektek finanszírozására fordítják.

A pályázati lehetőségek bemutatása után az előadó ismertette a világ és az EU 27 tagállama acéltermelésének aktuális adatait. 2011-ben az EU részesedése a világ acéltermeléséből 12 százalék volt, amely 178 millió tonna acélt jelentett. Ezt 21 tagországban 360 ezer alkalmazott állította elő. A válság óta Európa és az USA acéltermelése csökkent, Ázsia és ezen belül Kína termelése nőtt. 2011-ben a kínai acéltermelés a világ acéltermelésének – ami 1490 millió tonna volt – már 46 százalékát adta.